

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pyydystämistä ja tappamista

Hakija

Rentokil Initial Oy.

Asia

Lupahakemus talitiaisten (*Parus major*) ja varpusten (*Passer domesticus*) poistamiseen ja tappamiseen elintarviketukku Ela Tukun sisätiloista, Vantaalta.

Hakemus

Hakija hakee lupaa talitiaisten ja varpusten pyydystämiseen häkillä ja pois kuljettamiseen sekä paineilmatoimisella aseella ampumiseen Ela Tukun sisätiloissa. Ela Tukku on elintarviketukkuliike, ja poikkeuslupaa haetaan kansanterveyden turvaamiseksi. Lintuja on yritetty poistaa hätyyttämällä ja ovia auki pitämällä. Lintujen sisäänpääsyä on yritetty estää erilaisilla järjestelyillä, ja niiden tulo yritetään edelleen estää. Linnut ovat oppineet kulkemaan sisään samalla kun auto ajaa laituriiin, eivätkä ne halua poistua alueelta. Avautuvien ovien eteen on suositeltu laitettavaksi muoviset oviliuskat estämään lintujen sisääntulo. Hakemus koskee 8 talitiaista ja 6 varpusta.

Hakija on toimittanut Vantaan ympäristökeskuksen antaman lausunnon lintuhaitasta Ela Tukussa. Sen mukaan tukussa todettiin 12.5. tarkastuksella pikkulintuja, joita on elintarvikehuoneiston tiloissa edelleen (29.5.). Lausunnon mukaan elintarvikehuoneistossa olevat linnut ovat elintarviketurvallisuutta vaarantava tekijä. Linnut tulee hävittää välittömästi tukkumyyntiliikkeen tiloista ja tilat tulee puhdistaa ja desinfioida tämän jälkeen. Asiaa koskevat elintarvikelaki 297/2021 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta.

Määräykset, joita asia koskee

Talitiainen, varpunen ja pikkugarpunen ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja lintulajeja. Lisäksi varpunen on erittäin uhanalainen. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen ja pyydystäminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitettuihin lintuihin kuuluvien yksilöiden hallussapito ja kuljetus on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:n kielloista momentissa 2 mainituilla perusteilla. Em. pykälän mukaan kielloista voidaan poiketa, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Luonnonsuojelulain 89 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa 87 §:n kielloista tutkimus- ja suojelutarkoituksen tai koulutustarkoituksen perusteella.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan 8 talitiaisen ja 6 varpusen tai pikkugarpusen (*Passer montanus*) pyydystämiseen elävänä sekä ampumiseen Ela Tukun sisätiloista alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2023 asti.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisesti toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Lintujen pääsy sisätiloihin tulee pyrkiä estämään ennalta. Pyynnin ja ampumisen ohella tulee jatkuvasti pitää yllä ennaltaehkäisevien keinojen sekä karkotuskeinojen käyttöä ja kehittämistä.
- 4 Linnut tulee ensisijaisesti pyrkiä poistamaan sisätiloista elävänä aiheuttamatta niille tarpeetonta kärsimystä. Luvan sallimia pyyntimenetelmiä ovat lintuhäkit, jotka eivät vahingoita lintua. Pyydyksissä on oltava tarjolla vettä ja pyydykset on koettava riittävän usein (useita kertoja päivässä). Pyydys on peitettävä, kun sitä kuljetetaan linnun ollessa sisällä pyydyksessä. Erityisesti ko. lintujen pesimäaikana (toukokuu-elokuu) lintujen tappamista tulee välttää. Häkkipyynti on pyrittävä aloittamaan viivytyksettä, sillä se on edellytyksenä häkkipyyntin onnistumiselle.
- 5 Elävänä pyydystetyt linnut on vapautettava Ela Tukun läheisyydessä.
- 6 Ampumislupaa saa käyttää vain, mikäli elävänä pyynti tai ulos ohjaaminen ei onnistu. Tällä luvalla saa ampua tukun sisätiloista yhteensä enintään 14 lintua.
- 7 Luvan saajan on varmistuttava siitä, ettei luvan käytöstä aiheudu vaaraa ulkopuolisille tahoille tai tukun henkilökunnalle.
- 8 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 9 Mikäli ammutut linnut ovat rengastettuja, renkaat ja niiden löytöpaikka- ja aikatiedot on toimitettava Luonnontieteellisen keskuksen rengastustoimistoon (Rengastustoimisto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto; tai <https://loydos.luomus.fi/forms/rengasloyto>).
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 11 Luvan käytöstä tulee raportoida seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.2024) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen diaarinumerolla VARELY/3453/2023 varustettuna. Raportista tulee selvittää poistettujen yksilöiden määrä lajeittain, poistomenetelmä, poistamisajankohdat, elävänäpyyntiin käytetty aika sekä ampumistapauksen kohdalla tieto siitä, miksi lopulta on päädytty ampumiseen. Lisäksi on raportoitava lintujen sisätiloihin pääsyn estävien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käyttö.

Perustelut

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja näin ollen on mahdollista poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n määräyksistä kansanterveyden turvaamiseksi.

Talitiaisista, varpusista ja pikkuvarpusista aiheutuu elintarviketiloihin hygienia- ja terveysriski. Siksi lintujen poistaminen ko. tiloista on perusteltua, mikäli lintujen sisäänpääsyä elintarviketiloihin ei toimista huolimatta onnistuta estämään. Ensisijaisesti lintu tulee poistaa elävänä pyydystämällä tai häkkipyydyksellä. Mikäli lintua ei onnistuta saamaan kiinni elävänä, ei ongelmaan ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ampuminen. Koska ongelman ratkaisun pääpainon tulee olla ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä ja elävänä pyydystämisessä, raportoinnissa veloitetaan perustelemalla, miksi muut toimenpiteet kuin ampuminen eivät ole olleet riittäviä.

21.6.2023

Varsinais-Suomen ELY-keskus on tarkentanut luvan koskemaan myös pikkuvarpusia (*Passer montanus*), sillä ko. lajin kanta on kasvanut Suomessa nopeasti ja sen erottaminen erittäin uhanalaisesta varpusesta voi olla haastavaa. Varpusten lajintunnistukseen on syytä kiinnittää luvan voimassaolon aikana erityistä huomiota, sillä raportointi luvan käytöstä tulee tehdä lajeittain myös varpunen ja pikkuvarpunen toisistaan erottaen.

Luvanmukainen talitiaisten, varpusten ja pikkuvarpusten pyydystäminen ja ampuminen eivät vaaranna lajien suojelutasoa. Elävänä pyytäessä ei ole lupa vahingoittaa lintua.

Elävänä pyydetty linnut tulee vapauttaa Ela Tukun läheisyydessä. Pidempiin siirtoihin voidaan myöntää lupa vain tutkimus- ja suojelutarkoituksen tai koulutustarkoituksen perusteella luonnonsuojelulain 89 §:n 1 momentin mukaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 89 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 59 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Linnut on poistettava elintarviketiloista välittömästi, sillä ne vaarantavat elintarviketurvallisuutta. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

21.6.2023

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Vantaa kirjaamo@vantaa.fi

Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry. uusimaa@sll.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com

Itä-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.ita-uusimaa@poliisi.fi

Suoritemaksu 150 €

Tämä asiakirja VARELY/3453/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3453/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 21.06.2023 12:15

Esittelijä Merimaa Kaisa 21.06.2023 12:16